

Programowanie obiektowe

Wykład 14.

Marcin Młotkowski

7 czerwca 2024

Plan wykładu

- 1 Programming by contract
- 2 Programowanie aspektowe
- 3 Systemy agentowe

Plan wykładu

- 1 Programming by contract
- 2 Programowanie aspektowe
- 3 Systemy agentowe

Krótką historia

- Sposób projektowania i implementacji oprogramowania zaproponowany przez Bertranda Meyera w latach 80
- Wspierany przez język Eiffel

Design by contract

Idea przewodnia

Kontrakt między klientem (miejsce wywołania procedury) i dostawcą (procedurą)

Realizacja kontraktu

Wymagania (obligations)

klient dostarcza dane spełniające określone warunki

Zapewnienia (benefits)

klient otrzymuje wyniki spełniające określone wymagania

Przestrzeganie kontraktu

Asercje

warunki (formuły logiczne) jakie powinny być spełnione

Przestrzeganie kontraktu

Asercje

warunki (formuły logiczne) jakie powinny być spełnione

Rodzaje asercji

- Warunki wstępne (preconditions)
- Warunki końcowe (postconditions)
- Niezmienniki klasy (invariants)

Przykład

```
put_child(new: NODE) is
  -- Dodanie nowego podwężła
require
  new /= Void
do
  ...
ensure
  new.Parent = Current
  child_count = old child_count + 1
end
```

Niezmienniki klasy

Niezmienniki klasy

Warunki, jakie powinny spełniać stany obiektów

Niezmienniki klasy

Niezmienniki klasy

Warunki, jakie powinny spełniać stany obiektów

Implementacja

W praktyce warunek ten jest dodawany do warunków wstępnych i końcowych metod

Niezmiennik klasy — przykład

```
class BINARY_TREE[T] feature
  ...
invariant
  left /= Void implies (left.Parent = Current)
  right /= Void implies (right.Parent = Current)
end
```

Jeszcze o warunkach

- Niezmienniki są dziedziczone
- Warunki są sprawdzane dynamicznie
- Reakcja na niespełnienie warunku zależy od sposobu kompilacji

Ciekawostka

Wprowadzono gwarancje, że nigdy nie będzie odwołania do zmiennej której wartością jest Void.

Inne realizacje koncepcji kontraktów

Extended ML

```
val x:int = ?  
axiom x>7 andalso isprime x
```

Spec#

```
static void Main(string![] args)  
    requires args.Length > 0;  
{  
    foreach(string arg in args)  
    {  
        Console.WriteLine(arg);  
    }  
}
```

Jeszcze inne realizacje kontraktów

- wprowadzenie jako części języka (Sather, Common Lisp, D);
- wsparcie dla kontraktów poprzez dodatkowe biblioteki (Java, Python, JavaScript etc.);
- Kotlin od wersji 1.3;

Plan wykładu

- 1 Programming by contract
- 2 Programowanie aspektowe
- 3 Systemy agentowe

Programowanie aspektowe

Obserwacja

Procedury/metody oprócz podstawowego algorytmu często realizują jeszcze zadania poboczne (*concerns*), np. autoryzacja, logowanie zdarzeń, weryfikacja środowiska etc. Zadania te przeplatają się, np. autoryzacja klienta, przyjęcie zlecenia, zapis zlecenia, logowanie transakcji.

Problemy

- Metoda ma dość szeroką funkcjonalność
- Przeplatanie zadań zmniejsza możliwość ponownego użycia
- Realizacja dodatkowego aspektu może być rozproszona po wielu modułach

Próba załatania

Aspekt

jednostka programistyczna realizująca zadania poboczne

Tkanie

dołączanie do wskazanych miejsc kodu zawartego w aspektach

Przykład

```
public class HelloWorld {  
    public static void say(String message) {  
        System.out.println(message);  
    }  
  
    public static void  
        sayToPerson(String message, String name) {  
        System.out.println(name + ", " + message);  
    }  
}
```

Przykład cd

```
public aspect MannersAspect {  
  
    pointcut callSayMessage()  
        : call(public static void HelloWorld.say*(..));  
  
    before() : callSayMessage() {  
        System.out.println("Good day!");  
    }  
  
    after() : callSayMessage() {  
        System.out.println("Thank you!");  
    }  
}
```

Historia i realizacje

- AspectJ: rozszerzenie Javy (Georg Kiczales, Parc XEROX), obecnie część środowiska Eclipse;
- Demeter (C++/Java);
- LOOM.NET i WEAVER.NET.

Plan wykładu

- 1 Programming by contract
- 2 Programowanie aspektowe
- 3 Systemy agentowe

Cechy programowania agentowego

- Niepewne środowisko: dane mogą być błędne lub wogóle nie dotrzeć.
- Część zadań jest dublowanych.
- Wyniki obliczeń mogą być przybliżone.

Agent – podstawowe cechy

- Autonomiczny
- Komunikuje się z innymi agentami
- Reaguje na zmiany środowiska

Przykład systemu agentowego

System sterowania ogrzewaniem/chłodzeniem/wentylacją/etc w budynku (HVAC):

- każdy element składa się z elementów którymi można sterować oraz czujników;
- każdy element systemu jest sterowany autonomicznym oprogramowaniem (agent);
- agenty się komunikują, jednak agent ma autonomię w akceptacji poleceń. Na przykład może odmówić całkowitego wyłączenia obiegu grzewczego.

Środowiska wieloagentowe

- Agent Building Environment;
- JACK;
- JAVA Agent DEvelopment Framework (JADE),
implementuje standard FIPA (grupa IEEE);
- SemanticsAgent.